

PLA D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT I INCLUSIÓ EDUCATIVA (PADIE)



CEIP ESCULTOR ORTELLS

Actualització novembre 2023

ÍNDEX

1. JUSTIFICACIÓ DEL PLA D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT I INCLUSIÓ EDUCATIVA

1.1. MARC LEGAL

1.2. MARC CONCEPTUAL: DIVERSITAT I INCLUSIÓ

1.2.1. DEFINICIÓ DE DIVERSITAT

1.2.2. PRINCIPIS DE L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT: EDUCACIÓ INCLUSIVA

1.3. REALITAT SOCIOEDUCATIVA DEL CENTRE

1.3.1. ENTORN FÍSIC I SOCIOCULTURAL

1.3.2. EL CENTRE

1.4. NECESSITATS DETECTADES: DIAGNÒSTIC DE L'ALUMNAT

2.- OBJECTIUS GENERALS DEL PLA D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT I INCLUSIÓ EDUCATIVA

3.- FUNCIONS DEL CENTRE EDUCATIU

4.- MESURES DE CARÀCTER PREVENTIU

4.1.- MESURES DE CARÀCTER GENERAL: PLA D'ACCIÓ TUTORIAL

4.2.- PROGRAMES ESPECÍFICS D'INTERVENCIÓ

5.- PROCEDIMENTS DE DETECCIÓ I ANÀLISI

5.1.- IDENTIFICACIÓ DE LES BARRERES D'APRENTATGE

5.2.- PROCEDIMENT D'AVUACIÓ SOCIOPEDAGÒGICA

6.- LA NOSTRA RESPOSTA A LA DIVERSITAT

6.1.- NIVELLS DE LA RESPOSTA EDUCATIVA

- a) Primer nivell de resposta: Nivell I
- b) Segon nivell de resposta: Nivell II
- c) Tercer nivell de resposta: Nivell III
- d) Quart nivell de resposta: Nivell IV

6.2.- MESURES DE LA RESPOSTA EDUCATIVA

6.2.1. MESURES PER A L'ACCÉS

6.2.1.1.- Les Adaptacions d'Accés

- a.1.1.- Accessibilitat personalitzada amb mitjans comuns
- a.1.2.- Accessibilitat personalitzada amb mitjans específics o singulars

6.2.1.2.- Activitats complementàries i extraescolars

6.2.1.3.- Ajudes i beques a l'estudi

6.2.2. MESURES INDIVIDUALITZADES PER A L'APRENTATGE

6.2.2.1.- Adequació personalitzada de les programacions d'aula

6.2.2.2.- El reforç pedagògic

6.2.2.3.- L'enriquiment curricular

6.2.2.4.- Actuacions i programes d'ensenyament intensiu de les llengües oficials de la Comunitat Valenciana per a l'alumnat nouvingut

6.2.2.5.- Adaptació Curricular Individual Significativa (ACIS)

6.2.2.6.- Programes personalitzats per a l'adquisició i l'ús funcional de la comunicació, el llenguatge i la parla

6.2.3.- MESURES DE FLEXIBILITZACIÓ DE L'ESCOLARITZACIÓ

6.2.3.1.- Permanència d'un any més en el mateix curs

6.2.3.2.- Flexibilització en l'escolarització en l'ensenyament obligatori per a l'alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu valencià

6.2.3.3.- Flexibilització en l'inici de l'escolarització en el segon cicle d'Educació Infantil per a l'alumnat amb necessitats educatives especials o retard maduratiu

6.2.3.4.- Pròrroga de permanència d'un any més en el segon cicle d'Educació Infantil per a l'alumnat amb necessitats educatives especials

6.2.3.5.- Pròrroga de l'escolarització en l'ensenyament obligatori per a l'alumnat amb necessitats educatives especials

6.2.4. MESURES PER A LA PARTICIPACIÓ

6.2.4.1.- Mesures personalitzades per a la participació de nivell I i/o II

6.2.4.2.- Mesures personalitzades per a la participació de nivell III

6.2.4.3.- Mesures personalitzades per a la participació de nivell IV

6.2.5. INTENSITAT DE LES MESURES PERSONALITZADES

6.3.- FUNCIONS I RESPONSABILITATS

6.3.1.- Recursos humans ordinaris

6.3.2.- Recursos humans especialitzats

6.3.3.- Recursos externs

6.3.4.- Coordinació

INTRODUCCIÓ

Des de la Llei orgànica d'Ordenació General del Sistema Educatiu (LOGSE, 1990) es va introduir el concepte de necessitats educatives especials (NEE). Però és a partir de la Llei orgànica d'Educació (LOE, 2006), quan se substitueix el concepte de “integració” pel de “inclusió”.

Amb l'objectiu de normalització, la LOE va reforçar la necessitat que la comunitat educativa es comprometia a facilitar que tots els xiquets i xiquetes estiguin “inclosos” en l'educació, i per tant en la societat.

La Llei orgànica per a la Millora de la Qualitat Educativa (LOMQE, 2013) va afegir especificacions sobre les dificultats d'aprenentatge. A més, es van contemplar per primera vegada les dificultats relacionades amb el Trastorn per dèficit d'atenció i hiperactivitat (TDAH).

La LOMLOE esmenta que han d'assegurar-se els “ajustos raonables” en funció de les necessitats individuals i prestar el suport necessari per a fomentar el màxim desenvolupament educatiu i social de tots i totes, en igualtat de condicions amb els altres.

En concret, la disposició addicional quarta, estableix el següent:

- Les Administracions educatives vetllaran perquè les decisions d'escolarització garantisquen la resposta més adequada a les necessitats específiques de cada alumne o alumna.
- Les Administracions educatives continuaran prestant el suport necessari als centres d'educació especial perquè aquests, a més d'escolaritzar als alumnes i alumnes que requereixen una atenció molt especialitzada, exercisquen la funció de centres de referència i suport per als centres ordinaris.

De manera global, el Projecte Educatiu de Centre haurà de respectar els principis de no discriminació i d'inclusió educativa com a valors fonamentals i es posarà especial èmfasi en:

- L'atenció personalitzada a l'alumnat i les seues necessitats d'aprenentatge, participació i convivència
- La posada en pràctica de mecanismes de reforç i flexibilització, alternatives metodològiques o altres mesures adequades
- La prevenció de les dificultats d'aprenentatge

Els centres docents disposaran d'un Pla d'Atenció a la Diversitat i Inclusió Educativa (PADIE) amb la finalitat d'implementar, de manera transversal, un model d'educació inclusiva per a tot l'alumnat, que implique el currículum, l'organització del centre, les relacions de la comunitat educativa, les relacions amb l'entorn i totes les actuacions que es desenvolupen.

En el marc de l'escola actual, i el seu enfocament inclusiu, és fonamental reconèixer i afrontar el repte de donar resposta a tota la diversitat present en els nostres centres i les nostres aules (que no deixa de ser un reflex de la diversitat del nostre món), desenvolupant per a això les estratègies, metodologies, i instruments necessaris per a salvar els obstacles que encara hui s'interposen entre la nostra intenció d'Ensenyament, i les possibilitats d'Aprenentatge de part del nostre alumnat.

1. JUSTIFICACIÓ DEL PLA

1.1. MARC LEGAL

- LLEI ORGÀNICA 3/2020, de 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació (LOMLOE)
- REIAL DECRET LEGISLATIU 1/2013, de 29 de novembre, pel qual s'aprova el Text Refós de la Llei General de drets de les persones amb discapacitat i de la seua inclusió social.
- DECRET 38/2008, de 28 de març, del Consell, pel qual s'estableix el currículum del segon cicle de l'Educació Infantil en la Comunitat Valenciana.
- DECRET 100 I 106/ 2022 /2014, DE 5 D'AGOST, del Consell, pel que estableix el currículum i desenrotlla l'ordenació general de l'educació primària en la Comunitat Valenciana.
- DECRET 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenrotllen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià.
- ORDRE 20/2019, de 30 d'abril, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat en els centres docents sostinguts amb fons públics del sistema educatiu valencià.
- RESOLUCIÓ de 23 de desembre de 2021, de la Secretaria Autònoma d'Educació i Formació Professional, per la qual es dicten instruccions per a l'aplicació d'alguns dels principals procediments previstos en l'Orde 20/2019, de 30 d'abril, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat en els centres docents sostinguts amb fons públics del sistema educatiu valencià, i es publiquen els documents referits a l'avaluació sociopsicopedagògica, l'informe sociopsicopedagògic, el pla d'actuació personalitzat (PAP) i el dictamen per a l'escolarització.

1.2. MARC CONCEPTUAL: DIVERSITAT I INCLUSIÓ

1.2.1. DEFINICIÓ DE DIVERSITAT

La diversitat fa referència a l'heterogeneïtat de l'alumnat que s'escolaritza en el nostre centre. Cada alumne/a és un ser únic i irrepetible. Els alumnes i les alumnes d'aquest centre mostren diversitat d'interessos, capacitats, motivacions, ritmes d'aprenentatges, estils d'aprenentatges, habilitats socio-afectives i d'experiències d'aprenentatge. Però també són diversos els contextos sociofamiliars dels que procedeixen, que determinen al seu torn, una diversitat d'experiències i oportunitats educatives en els distints escenaris: família, escola, barri...

D'altra banda també els professors i professores som diversos i tenim distints estils d'ensenyança i distintes habilitats i competències tècniques per a ensenyar.

Enfront d'esta diversitat L'EDUCACIÓ ha de ser només una, però capaç d'atendre a la diversitat de situacions per mitjà del disseny de mesures que garantisquen la INDIVIDUALITZACIÓ de la resposta educativa, la COMPENSACIÓ de situacions de desigualtat i ha de garantir l'ESCOLA INCLUSIVA.

Per tant, entenem l'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT; com el conjunt d'accions educatives que en un sentit ampli intenten previndre i donar resposta a les necessitats, temporals o permanents, de tot l'alumnat del centre i, entre ells, als que requereixen una actuació específica derivada de factors personals o socials relacionats amb situacions de desavantatge sociocultural o de salut; d'altres capacitats; de compensació lingüística; de discapacitat física, psíquica, sensorial o amb trastorns greus de la personalitat, de la conducta o del desenvolupament; o de greus retards o trastorns de la comunicació i del llenguatge.

En el marc de l'atenció a la diversitat, es considera que també pot requerir atenció específica l'alumnat que presenta un desajust curricular significatiu entre la seua competència en el desenvolupament de les capacitats i les exigències del currículum del curs en què està escolaritzat, entre altres, alumnat amb retard maduratiu no associat a necessitats educatives especials i alumnat desmotivats o amb desinterès.

Esta responsabilitat ha de ser assumida pel conjunt de la comunitat escolar. En este sentit, cal ampliar el concepte d'implicació de les famílies i intentar que entre estes i el centre educatiu s'establisquen unes relacions de mútua col·laboració i implicació: les famílies ofereixen informació, plantegen reptes però també poden ser un recurs que facilite l'atenció a la diversitat, en la mesura que puguen acostar altres cultures, experiències professionals o col·laborar en l'èxit d'objectius específics per a algun alumne o alumna.

Els sistemes educatius han de dirigir els seus esforços cap a la millora de la qualitat i l'eficiència de l'educació, conjugant qualitat i equitat, cohesió social i participació activa de la ciutadania. La participació de la comunitat educativa en els processos d'aprenentatge i ensenyança és un factor clau de l'èxit escolar, la qual cosa implica que els centres i les aules han de ser acollidors i obrir-se a altres agents implicats en el procés educatiu.

Assumir el principi d'inclusió educativa i l'educació per a totes i per a tots fa necessari tornar a conceptualitzar i definir el totes i el tots, exercici que implica posar el focus d'atenció no sols sobre l'àmbit de la discapacitat, sinó sobre tot l'alumnat, i en especial sobre les persones i col·lectius que es troben en situació de major vulnerabilitat i en risc d'exclusió educativa i social per raó d'origen, ètnia, llengua, situació econòmica i social, orientació sexual, identitat de gènere o característiques sexuals, capacitat i competència, en situació de desvalorització, desconsideració, discriminació o violència, o totes aquelles persones que per causes emocionals, funcionals, de convivència i participació, en interacció amb el seu context educatiu, poden estar sotmeses a pressions excloents o que troben barreres en l'accés, la presència, la participació i l'aprenentatge en els centres escolars.

Educar en la diversitat és reconèixer que cada alumna i cada alumne té necessitats úniques que poden requerir suports en diferent nivell d'amplitud, intensitat i duració. L'escola inclusiva requereix l'aplicació de múltiples recursos funcionals, organitzatius, curriculars o personals, per a atendre aquelles situacions en què l'alumnat requereisca algun tipus de suport, transitòriament o al llarg de tota la seua escolaritat.

Fer efectiu el principi de no discriminació i la plena participació en l'àmbit educatiu requereix el desenvolupament d'escoles inclusives en què s'eduquen totes les xiquetes i tots els xiquets independentment de la seua condició social i cultural, el seu gènere o les característiques personals; ja que l'educació inclusiva és un procés que pretén respondre a la diversitat de necessitats de tot

l'alumnat d'un centre, per mitjà de la transformació de les cultures, les polítiques i les pràctiques educatives amb l'objecte de reduir l'exclusió dins i fora del sistema educatiu.

1.2.2. PRINCIPIS DE L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT: EDUCACIÓ INCLUSIVA

1. L'educació inclusiva part de la base que cada alumna i cada alumne té necessitats úniques i la consideració de la diversitat com un valor positiu que millora i enriqueix el procés d'aprenentatge i ensenyament.
2. L'educació inclusiva té com a propòsit donar una resposta educativa que afavorisca el màxim desenvolupament de tot l'alumnat, i elimine totes les formes d'exclusió, desigualtat i vulnerabilitat, tenint en compte un model co-educatiu, dins d'entorns segurs, saludables, sostenibles i democràtics, en els quals totes les persones siguen valorades per igual.
3. L'educació inclusiva suposa garantir la igualtat d'oportunitats en l'accés, la participació i l'aprenentatge de l'alumnat en contextos comuns i, al mateix temps, possibilita l'aprenentatge al llarg de tota la vida.
4. L'escola inclusiva requereix una anàlisi i reflexió sobre les barreres que generen desigualtats, la planificació de les actuacions de millora, l'aplicació dels canvis de manera eficaç i l'avaluació del seu impacte, des de la perspectiva que el camí cap a la inclusió és un procés continu de millora.
5. El model d'educació inclusiva ha de ser present en tots els plans, programes i actuacions que els centres desenvolupen en totes les etapes i nivells educatius que impartisquen.
6. L'educació inclusiva ha de posar especial atenció en la prevenció, la detecció i intervenció primerenca de les situacions que generen exclusió, des d'una perspectiva sistèmica i interdisciplinària que pose l'èmfasi en les necessitats i oportunitats de la persona i de l'entorn.
7. L'educació inclusiva comporta la participació de tota la comunitat educativa, la qual cosa contribueix a la cohesió de tota les persones membres i desenvolupa les competències socials i emocionals, l'ajuda mútua i la resolució pacífica de conflictes, que han de ser objecte de treball explícit i sistemàtic.
8. L'educació inclusiva comporta també la col·laboració amb sectors de l'àmbit de la salut, benestar social i serveis de protecció a la infància i l'adolescència.
9. L'escola inclusiva requereix que els espais, serveis, processos, materials i productes puguin ser utilitzats per tot l'alumnat i per les persones membres de la comunitat educativa sense cap mena de discriminació i s'incorporen les condicions que assegurin l'accessibilitat física, cognitiva, sensorial i emocional.
10. L'educació inclusiva requereix l'aplicació flexible de múltiples recursos –organitzatius, curriculars, materials i personals– per a atendre les situacions en què l'alumnat necessita algun tipus de suport, ja siga de manera transitòria o al llarg de tota l'escolaritat, optant sempre que siga possible per actuacions ordinàries, sense perjudici que determinat alumnat pugui requerir també mesures de caràcter més específic.

11. L'orientació educativa és un element substancial en el procés cap a la inclusió, que dona suport a l'avaluació i a la intervenció educativa, i contribueix a la dinamització pedagògica, a la qualitat i a la innovació.

1.3. REALITAT SOCIOEDUCATIVA DEL CENTRE

1.3.1. ENTORN FÍSIC I SOCIOCULTURAL

El Col·legi Escultor Ortells és un centre educatiu d'Infantil i Primària que consta amb una Unitat Específica de Comunicació i Llenguatge (UECOCILL). Se situa a Vila-real, que és una població de la comarca de la Plana Baixa. L'àrea on es troba el centre es classifica com a valencianoparlant.

El C.E.I.P. Escultor Ortells es troba localitzat, més concretament, en l'Av. Francesc Tàrraga número 54 de Vila-real (Castelló), en un barri de la perifèria de la població, dins d'una zona de creixement. De fet, la construcció al voltant de l'escola d'habitatges on poden habitar moltes famílies és freqüent.

A més, el barri és autosuficient i hi ha prou comerç i consum. Cal afegir que, en la zona pròxima on es troba Escultor Ortells, hi ha dos col·legis de primària més denominats Cervantes i Angelina Abad.

Centrant-nos una mica en l'àmbit de les activitats culturals del barri i de l'escola, aquesta es troba pròxima a la Biblioteca Municipal, la piscina coberta, l'Auditori Municipal, l'Institut Francesc Tàrraga i al poliesportiu Bancaixa, entre d'altres.

En la zona són predominants els matrimonis joves amb fills xicotets i famílies de tipus nuclear. Els pares, en general, mostren bastant suport i atenció en l'educació i altres temes escolars dels fills i les filles. Els familiars de l'alumnat solen tindre molts d'ells estudis universitaris.

Respecte a les cultures que es troben en el centre educatiu, així com fora del mateix en la zona, trobem gent de diversos cultures, i els conflictes culturals no són comuns en el lloc. La nostra escola fomenta la convivència per a permetre el desenvolupament de la diversitat cultural.

1.3.2. EL CENTRE

Com bé s'ha dit, el col·legi és un centre educatiu ordinari d'educació Infantil i Primària que, a més, consta d'aula UECOCILL. La titularitat econòmica i jurídica del mateix marca que és de caràcter públic.

Consta de sis unitats d'Educació Infantil i dotze d'Educació Primària. A més, en el col·legi té dues línies d'ensenyament, i les dues ho fan amb el valencià com a llengua vehicular, el castellà com a segona llengua i l'anglès, per part seua, com a llengua estrangera. El centre treballa seguint el programa lingüístic PEPLI (Programa d'Educació Plurilingüe i Intercultural).

Pel que fa a les característiques del centre, aquest està format per dos edificis independents i separats, però la comunicació entre tots dos blocs és de fàcil accés. En relació a l'edifici d'infantil, aquest està constituït per sis aules de classe, a més d'una tutoria, una aula per a reforç, serveis sanitaris per als xiquets i xiquetes en cada aula, sala de màquines i material, servei per al professorat, un pati amb jocs, un porxo i una zona amb un xicotet hort.

A continuació, i respecte al segon edifici, el de primària, aquest es compon de dues plantes, una planta baixa i una planta a una altura superior. En aquestes dues plantes podem trobar: 12 aules de primària, una aula d'anglès, una biblioteca, una aula de música, una aula multifuncional, una aula UECOCILL, una aula d'informàtica, tres tutories, una aula d'audició i llenguatge, un despatx de psicopedagogia, una aula per a Pedagogia terapèutica, una sala de reprografia i arxiu, despatxos de Direcció i Secretaria, la sala del professorat, un menjador, una cuina i un gimnàs xicotet.

1.4. NECESSITATS DETECTADES: DIAGNÒSTIC DE L'ALUMNAT

Les dades són extretes del programa de gestió ITACA i, per motius de protecció de dades, no són exposades a aquest document.

En termes generals, podem dir que el centre compta amb el següent nombre de necessitats:

- compensació de desigualtats: 10 casos
- audició i llenguatge: 26 casos
- pedagogia terapèutica: 30 casos
- educadora: 14 casos
- fisioterapeuta: 3 casos

2.- OBJECTIUS GENERALS DEL PLA

Els objectius, principis i línies generals sobre els quals es consolida el nostre Pla d'Atenció a la Diversitat i Inclusió Educativa són els següents:

- Fer efectius els principis d'equitat i igualtat d'oportunitats en l'accés, participació, permanència i progrés de tot l'alumnat, i aconseguir que els centres docents es constituïsquen en elements dinamitzadors de la transformació social cap a la igualtat i la plena inclusió de totes les persones, especialment d'aquelles que es troben en situació de major vulnerabilitat i en risc d'exclusió.
- Garantir l'accés, la participació, la permanència i el progrés de tot l'alumnat, com a nucli del dret fonamental a l'educació i des dels principis de qualitat, igualtat d'oportunitats, equitat i accessibilitat universal.
- Regular el procés de detecció de les barreres a la inclusió (d'accés, d'aprenentatge i de participació), la identificació de les necessitats específiques de suport educatiu i les necessitats de compensació de desigualtats, en l'àmbit educatiu i administratiu.
- Prevenir les dificultats d'aprenentatge, i no sols assistir-les quan s'han produït, anticipant-se a elles i evitant en la mesura del possible, el fracàs i la inadaptació.
- Sensibilitzar-nos com a professionals referent a la nostra manera de pensar i actuar en relació als alumnes que experimenten dificultats per a aprendre garantint una adequada atenció als alumnes amb necessitats educatives especials concretant estratègies i criteris d'actuació que guien la nostra labor educativa.
- Proporcionar a l'alumnat una resposta educativa adequada i de qualitat, mitjançant la transformació de les pràctiques educatives, que li permeti aconseguir el major desenvolupament personal i social possible en funció de les seues possibilitats i circumstàncies planificant respostes educatives diversificades d'organització, procediments, metodologies i avaluació adaptades a les necessitats de cada alumne/a amb la fi de reduir l'exclusió dins i fora del sistema educatiu.
- Coordinar les intervencions educatives dels diferents professionals que atenen alumnes amb necessitats educatives especials organitzant els recursos personals i materials del centre, amb l'objectiu de rendibilitzar els mateixos i donar una resposta de qualitat a les necessitats reals i individuals de l'alumnat.
- Planificar de manera conjunta actuacions la fi de les quals siga la inclusió de l'alumnat que presenta circumstàncies especials.
- Recopilar i disposar de materials concrets que puguin ajudar-nos en l'atenció a la diversitat i inclusió educativa.
- Implicar les famílies en el procés d'aprenentatge dels seus fills/as.
- Guiar l'avaluació interna de l'eficàcia de l'Atenció a la Diversitat en finalitzar cada curs escolar i identificar els aspectes que requereixen millorar.

3.- FUNCIONS DEL CENTRE EDUCATIU

Amb la finalitat d'assegurar la implantació i el desenvolupament d'un model educatiu inclusiu, els centres docents, especialment els òrgans de govern, coordinació i participació, han de desenvolupar les següents accions:

1. Analitzar els factors que afavoreixen o dificulten la inclusió educativa, a partir de les directrius i els indicadors facilitats per la conselleria competent en matèria d'educació.
2. Elaborar i implementar el seu projecte educatiu i el Pla d'actuació per a la millora d'acord amb els principis de l'escola inclusiva.
3. Dissenyar totes les seues actuacions considerant que tot l'alumnat puga participar i aprendre.
4. Planificar, adequar i disposar l'organització, les condicions, les mesures i els suports que permeten el màxim nivell d'inclusió de tot l'alumnat.
5. Dur a terme, dins de l'àmbit de les seues competències, les actuacions que possibiliten l'accessibilitat física, sensorial, cognitiva i emocional de tota la comunitat educativa
6. Gestionar adequadament els mitjans humans i materials dels quals es disposa amb criteris de qualitat, eficàcia, eficiència i sostenibilitat.
7. Implementar actuacions preventives i activar, en primera instància, les mesures generals o ordinàries amb la finalitat de garantir la inclusió de tot l'alumnat.
8. Posar en marxa plans de sensibilització i presa de consciència dirigits a la comunitat educativa que tinguin com a finalitat el desenvolupament d'actituds i comportaments que promoguen la convivència pacífica, el respecte a la diversitat, la igualtat i la inclusió de totes les persones.
9. Incorporar en la seua planificació les actuacions que fan possible el desenvolupament d'un model co-educatiu i un espai escolar lliure de tota mena de desigualtat o mecanismes discriminatoris per raó de sexe.
10. Planificar i participar en accions formatives dirigides al conjunt de professionals del centre, amb la finalitat d'adquirir les competències necessàries per a desenvolupar el model inclusiu i dissenyar projectes d'innovació que el generalitzen i l'actualitzen.
11. Establir procediments d'autoavaluació i millora dels processos d'aprenentatge i ensenyament i de totes les actuacions que fan possible la implantació del model d'escola inclusiva, amb la implicació del professorat i de tota la comunitat educativa.
12. Obrir el centre educatiu al seu entorn mitjançant la col·laboració en el desenvolupament de plans i programes de desenvolupament comunitari, l'aprofitament dels recursos del context i la participació en xarxes de treball i d'intercanvi d'experiències amb altres centres educatius o entitats.

13. Afavorir la participació activa de l'alumnat, les famílies, la comunitat educativa en general i els agents de l'entorn, en l'elaboració, posada en marxa i revisió d'iniciatives que tenen com a finalitat donar suport i promoure l'equitat i l'educació inclusiva.

14. Facilitar l'orientació i l'assessorament a l'alumnat i a les famílies en els processos de desenvolupament personal, acadèmic i professional.

4.- MESURES DE CARÀCTER PREVENTIU

4.- MESURES DE CARÀCTER PREVENTIU

4.1.- MESURES DE CARÀCTER GENERAL: MESURES D'ACCIÓ TUTORIAL

Seguirem les mesures establides en el Pla d'Acció Tutorial, sent els tutors/as, en coordinació amb la direcció d'estudis, els que desenvoluparan aquestes mesures prestant especial atenció a:

- Contextualitzar la programació d'aula a les característiques específiques del grup-aula d'aqueix any, partint sempre de les contextualitzacions prèvies realitzades en el nostre Projecte Educatiu de Centre.
- Reflexionar sobre l'adequació dels continguts als objectius establits en la programació d'aula.
- Fomentar dins de la dinàmica de l'aula gran variabilitat d'agrupacions, en funció de les necessitats de l'alumnat, del contingut a treballar..., buscant sempre la major interacció i implicació possible de l'alumnat en el seu propi procés d'aprenentatge.
- Recopilar, a l'inici de curs, la màxima informació possible sobre cadascun dels nostres alumnes. Així com, realitzar activitats que ens permeten conèixer-los en els seus diferents aspectes: cognitius, socials, emocionals... amb la finalitat de prendre consciència de les possibilitats i limitacions de cadascun d'ells i així poder ajustar la resposta educativa.
- Emprar els criteris d'avaluació de cursos anteriors per a realitzar una avaluació inicial dels coneixements del grup-aula, i així ajustar la nostra programació al punt de partida de l'alumnat.
- Utilitzar sempre, a començament d'unitat didàctica, la detecció de coneixements previs, per a adequar el procés d'ensenyament/aprenentatge a cadascun dels alumnes.
- Tindre per principi el DUA-A per a la utilització de varietat d'activitats i metodologies per a la transmissió d'un mateix contingut.
- Utilitzar de manera sistemàtica una avaluació contínua i formativa, que tinga com a objectiu detectar les dificultats que està presentant l'alumne/a per a esmenar-les en el moment de la seua aparició.
- Analitzar l'adequació dels materials emprats al contingut treballat.
- Establir de manera coherent, amb els objectius treballats, els criteris de promoció. Així com, prendre consciència i reflexionar sobre els pros i contres que comporten la repetició escolar.
- Mantindre reunions sistemàtiques i programades amb tots els mestres/as que atenen el nostre alumnat.

- Assumir i desenvolupar de manera sistemàtica i reflexiva les labors de tutoria i orientació.
- Dedicar un temps de manera sistemàtica a treballar aspectes de caràcter social i emocional, com ara: la cohesió del grup, habilitats socials, competències socials, acceptació de diferències...
- Mantindre una estreta col·laboració amb la família, procurant una total implicació per part d'aquesta en el procés d'ensenyament-aprenentatge del seu fill/a.
- Oferta dins de les Activitats Formatives Complementàries d'activitats adequades a les necessitats i característiques de la van poblar escolar del centre.

4.2.- PROGRAMES ESPECÍFICS D'INTERVENCIÓ

En el nostre centre educatiu s'estan desenvolupant i impulsant els següents programes d'intervenció al llarg d'Educació Infantil i Primària:

4.2.1.- Programa de detecció d'altres capacitats

Des del SPE es durà a terme un programa de detecció d'altres capacitats per a tot l'alumnat del centre. L'objectiu d'aquest programa és detectar a aquell alumnat que mostra unes aptituds per damunt de la mitjana i que a vegades passen desapercibudes.

És per això, que a partir del 2n trimestre, s'iniciaran una sèrie d'activitats per a determinar, a final de curs, quin alumnat mostra una Alta Capacitat i poder, d'aquesta manera, donar-los una resposta educativa ajustada a les seues necessitats.

Aquest protocol està extret de les Orientacions per a l'Avaluació Psicopedagògiques de l'Alumnat Amb Altres Capacitats publicades per la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport de la Generalitat Valenciana.

4.2.2.- Programa d'Estimulació del Llenguatge Oral (P.E.L.O)

En la RESOLUCIÓ de 4 d'abril de 2017, del secretari autonòmic d'Educació i Investigació, per la qual es regula l'elaboració del Pla d'actuació per a la millora (PAM), s'estableix que en el segon cicle d'Educació Infantil, l'alumnat amb dificultats en el llenguatge oral s'atendrà preferentment mitjançant Programes d'Estimulació desenvolupats dins de l'aula ordinària i dirigits a tot l'alumnat en gran grup.

Així mateix, en aquest centre per a afavorir la inclusió educativa i sota una perspectiva de caràcter preventiu i estimulador, s'implanta el programa per als tres grups d'Educació Infantil. D'aquesta manera, tenint en consideració la Resolució nomenada anteriorment, els objectius generals del programa són els següents:

- Estimular el desenvolupament del llenguatge afavorint la comprensió i l'expressió d'aquest.
- Prevenir possibles dificultats en el desenvolupament lingüístic infantil.
- Identificar necessitats específiques de llenguatge oral.

- Actuar sobre les causes de manera primerenca per a disminuir el nombre d'alteracions.
- Rehabilitar els problemes i/o trastorns ja establits.
- Coordinar la intervenció amb tots els professionals del centre.
- Derivar a l'alumnat amb dificultats detectades a altres especialistes, sempre que es considere necessari.
- Orientar i informar les famílies de les dificultats observades i proporcionar pautes d'intervenció.

En funció d'aquests objectius generals, de les característiques concretes de l'alumnat que compon cadascun dels grups d'infantil, així com dels continguts o mòduls d'intervenció del programa, s'elaboren els objectius específics de cada sessió.

Respecte als continguts o mòduls d'intervenció, ens referim a exercicis enfocats a treballar: la discriminació auditiva de sons i paraules, la respiració i el bufec, la mobilitat d'òrgans bucofonatoris, l'articulació de fonemes i paraules, la veu, el vocabulari de l'etapa, l'elaboració d'oracions senzilles, la comprensió d'oracions, la descripció d'objectes i persones, les normes d'interacció verbal, l'interès pel llenguatge oral i la comunicació en general.

4.2.3.- Programa de kinesiologia educativa

Una vegada a la setmana, a les aules de 2n B, 3r A, 4t B i 4t A es realitza Kinesiologia Educativa. Aquesta consisteix en realitzar uns exercicis motrius que treballen neuronalment en la connexió de les diferents àrees cerebrals. Amb això, s'afavoreix un treball més global i eficaç del cervell, el qual funciona com un tot integrat. Per aquesta raó, no només se'n beneficien les diferents àrees d'aprenentatge instrumental, sinó també tot l'aspecte integral de l'educació en tots els àmbits generals de la vida. Concretament i atenent al DECRET 106/2022, de 5 d'agost, del Consell, d'ordenació i currículum de l'etapa d'Educació Primària, la pràctica de Kinesiologia ajudaria a complir amb els les dues finalitats de l'etapa educativa, que són les següents:

1. Facilitar als alumnes i les alumnes els aprenentatges de l'expressió i comprensió oral, la lectura, l'escriptura, el càlcul, les habilitats lògiques i matemàtiques, l'adquisició de nocions bàsiques de la cultura, i l'hàbit de convivència així com els d'estudi i treball, el sentit artístic, la creativitat i l'afectivitat, amb la finalitat de garantir una formació integral que contribuïska al ple desenvolupament de la seua personalitat.
2. El desenvolupament curricular de l'etapa d'Educació Primària ha de contribuir al desenvolupament personal, emocional i social de tot l'alumnat de forma equilibrada i des d'una perspectiva inclusiva, fomentant l'esperit crític i col·laborador en tots els espais dissenyats per a la participació social i democràtica.

4.2.4.- Programa d'emocions

A les dues aules de 1r així com a 3r B, es realitza el programa d'emocions una vegada a la setmana. En aquest espai, l'alumnat s'endinsa en sentir, reconèixer i gestionar les pròpies emocions, com també les de la resta de compaynes i companys. La idea es poder crear un espai de confiança i seguretat on interaccionar en el nostre món interior i profunditzar en els vincles entre els iguals i els adults que acompanyem. En aquest cas, la cohesió de grup, el coneixement de les persones que en formen part, la pertinença i la comunicació respectuosa seran els pilars. Amb tot això tal i com ens

indica el DECRET 195/2022, de 11 de novembre, del Consell, d'igualtat i convivència en el sistema educatiu valencià: *“La convivència s’aprén i es construeix, i tots i totes som protagonistes d’aquest projecte. Aquest objectiu suposa un procés i un canvi de mentalitat individual i col·lectiva i, en aquest canvi, l’educació adquireix una rellevància absoluta en el desenvolupament dels valors, les actituds i les habilitats que contribueixen a sostindre la convivència i el pacifisme”*.

4.2.5.- Programa d'estacions d'aprenentatge

Al llarg del Decret 106/2022, de 5 d'agost, del Consell, d'ordenació i currículum de l'etapa d'Educació Primària, es mostra la importància de generar espais i propostes diversificades, on les barreres siguen inexistents i puguen fomentar la participació, el progrés i l'aprenentatge de tot l'alumnat. Concretament a l'Article 5, ens diu que *“L'acció educativa ha d'estar orientada al desenvolupament de les competències específiques a través de la integració de diverses situacions d'aprenentatge, tenint en compte els diferents ritmes evolutius de l'alumnat. Les mesures organitzatives, metodològiques i curriculars que s'adopten amb aquesta finalitat es regiran pels principis del Disseny Universal per a l'Aprenentatge (DUA).”*Així és com a través de les estacions d'aprenentatge diversificades s'integren aquests elements. A través de cada proposta, on es tenen en compte les huit competències clau, es desenvolupen les diferents competències específiques amb la mobilització dels sabers bàsics necessaris. Aquestes estacions són així, d'indole pràctica i vivencial. Es realitzen un cop a la setmana a 4t A i B, 3rA i 2n B.

5.- PROCEDIMENTS DE DETECCIÓ I ANÀLISI

El Decret 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i inclusió en el sistema educatiu valencià, estableix en l'article 4, de línies generals d'actuació, la necessitat d'identificació i eliminació de barreres que poden ser presents en el context escolar i sociocultural i en totes les dimensions que defineixen l'escola inclusiva.

La detecció de les circumstàncies de vulnerabilitat de l'alumnat i de les barreres a la inclusió existents en els diferents contextos de desenvolupament s'ha de realitzar al més prompte possible (prèviament a l'escolarització efectiva en el centre), a fi d'iniciar la resposta educativa en el moment en el qual aquestes es detecten.

Aquesta detecció la realitza l'equip educatiu, coordinat per la tutora o el tutor, amb la informació obtinguda del personal del centre, la família o representants legals, l'alumnat i les persones amb les quals es relaciona de manera habitual i els serveis o entitats externes: serveis de salut, serveis socials, centres d'atenció precoç, entitats d'iniciativa social implicades en el procés socioeducatiu i altres agents.

5.1.- IDENTIFICACIÓ DE LES BARRERES D'APRENTATGE

La identificació de les barreres d'aprenentatge es realitzarà a partir de:

- Els resultats de l'avaluació inicial i seguiments trimestrals: a partir dels resultats de les avaluacions formals i la informació recollida i processada en els registres d'observació dissenyats a tal fi.
- Observació directa a l'aula.
- Anàlisi de les seues produccions escolars.
- Informacions aportades per pares, mares o tutors/as legals.
- Manifestacions directes dels alumnes.

Quan un tutor/a detecta dificultats en el procés d'aprenentatge o adaptació d'alguns dels seus alumnes, ha de planificar i aplicar les mesures i els suports més adequats, incidint especialment en el nivell de resposta II i en les mesures de nivell III que no requereixen una avaluació sociopsicopedagògica.


Per a això, compta amb el suport dels especialista de PT i AL, que poden col·laborar amb el tutor/a i equip docent per a realitzar una observació més detallada de l'alumne/a i proposar-li materials de suport, etc.

5.2.- PROCEDIMENT D'AVALUACIÓ PSICOPEDAGÒGICA

AVALUACIÓ SOCIOPEDAGÒGICA

Ordre 20/2019 resposta educativa per a la inclusió
Resolució de 24 de juliol de 2019 instruccions per a l'aplicació d'alguns dels principals procediments


Departament d'Orientació IES JOAN FUSTER (Sueca)
Adaptat de ecintaoint



Barbara Blanco
Mar Torres


1 REUNIÓ CONJUNTA PER A L'ANÀLISI DE BARRERES I MESURES APLICADES

Anàlisi de la informació de l'alumnat. Comprovar accions prèvies **nivell II** i **III** i proposar noves mesures o modificacions.



ACTA Annex I

Equip educatiu i Orientadores



2 SOL·LICITUD DE VALORACIÓ SOCIOPEDAGÒGICA

Informació dels motius + Consentiment de la família + Vistiplau de la direcció


Emplena sol·licitud el tutor/a.

Annex II Annex II-A Dictamen


Tutor/a i Direcció

3 COORDINACIÓ I VALORACIÓ

Recollida d'informació: Sol·licitud de col·laboració al personal especialitzat o agents si és necessari mitjançant procediment.



Orientadores Educatives



4 ELABORACIÓ D'INFORME

Proposta de mesures més adequades.
Proposta de PLA D'ACTUACIÓ PERSONALITZAT (PAP) o Dictamen, si cal.


Si es proposa intervenció de personal especialitzat de suport, la direcció d'estudis amb la col·laboració de l'equip educatiu i el personal de suport organitzarà la intervenció.

Annex III

Orientadores Educatives

5 INFORMACIÓ AL TUTOR/A, EQUIP EDUCATIU I FAMÍLIA I COCOPE

Tràmit d'audiència amb la família
La família té dret a còpia de l'informe.



Orientadores Educatives-Tutors/es

Si és prescriptiu un PAP: Les indicacions es veuran reflectides en el document.

Si no és prescriptiu un PAP: Totes les mesures de nivell III es revisaran a final de curs.

6.- LA NOSTRA RESPOSTA A LA DIVERSITAT

Les mesures de resposta educativa per a la inclusió constitueixen totes les actuacions educatives planificades amb la finalitat d'eliminar les barreres identificades en els diversos contextos on es desenvolupa el procés educatiu de tot l'alumnat, i contribueixen d'aquesta manera a la personalització del procés d'aprenentatge en totes les etapes educatives.

Aquestes mesures s'han de plantejar des d'una perspectiva global, sistèmica i interdisciplinària, que impliqui a tota la comunitat educativa i a altres agents, incidisca en l'alumnat i el seu entorn, i combine actuacions de caràcter comunitari, grupal i individual.

6.1.- NIVELLS DE LA RESPOSTA EDUCATIVA

a) Primer nivell de resposta: Nivell I

Es dirigeix a tota la comunitat educativa i a les relacions del centre amb l'entorn sociocomunitari. Ho constitueixen les mesures que impliquen els processos de planificació, la gestió general i l'organització dels suports del centre.

Els documents que concreten les mesures del primer nivell de resposta són el projecte educatiu de centre i el pla d'actuació per a la millora (PAM).

b) Segon nivell de resposta: Nivell II

Està dirigit a tot l'alumnat del grup-classe. Ho constitueixen les mesures generals programades per a un grup-classe que impliquen suports ordinaris.

Les mesures en aquest nivell inclouen el disseny i aplicació de programacions didàctiques que donen resposta a la diversitat de tot l'alumnat del grup, incloent les activitats d'ampliació i reforç per al desenvolupament competencial i la prevenció de dificultats d'aprenentatge, així com actuacions transversals que fomenten la igualtat, la convivència, la salut i el benestar.

Les mesures del segon nivell es determinen en les unitats didàctiques, així com en el pla d'acció tutorial i el pla d'igualtat i convivència continguts en el projecte educatiu de centre i la seua concreció en el pla d'actuació per a la millora.

c) Tercer nivell de resposta: Nivell III

Ho constitueixen les mesures dirigides a l'alumnat que requereix una resposta diferenciada, individualment o en grup, que impliquen suports ordinaris addicionals.

Aquest nivell inclou mesures curriculars que tenen com a referència el currículum ordinari i com a objectius que l'alumnat destinatari promoció amb garanties a nivells educatius superiors.

Les mesures del tercer nivell es determinen en el pla d'atenció a la diversitat, el pla d'acció tutorial i el pla d'igualtat i convivència continguts en el projecte educatiu de centre i la seua concreció en el pla d'actuació per a la millora.

d) Quart nivell de resposta: Nivell IV

Ho constitueixen les mesures dirigides a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu que requereix una resposta personalitzada i individualitzada de caràcter extraordinari que implique suports especialitzats addicionals.

Atés el caràcter extraordinari d'aquest nivell, és preceptiu, en tots els casos, la realització d'una avaluació sociopsicopedagògica i l'emissió de l'informe sociopsicopedagògic corresponent.

Les mesures extraordinàries inclouen les adaptacions curriculars individuals significatives, les adaptacions d'accés que requereixen materials singulars, personal especialitzat o mesures organitzatives extraordinàries i els programes singulars per a l'aprenentatge d'habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions o habilitats de comunicació interpersonal i de relació social en els contextos habituals i de futura incorporació.

El pla d'actuació personalitzat (PAP) és el document que concreta les mesures d'aquest nivell de resposta.

6.2.- MESURES DE LA RESPOSTA EDUCATIVA

6.2.1. MESURES PER A L'ACCÉS

Tenen com a objecte assegurar la presència de tot l'alumnat en totes les experiències educatives que es desenvolupen en el centre, la qual cosa implica la planificació, provisió i organització dels mitjans i suports més adequats per a garantir l'accessibilitat física, sensorial, comunicativa, cognitiva i emocional/actitudinal de l'alumnat i la implementació d'actuacions per a previndre i reduir l'abandó escolar, així com les mesures per a compensar les desigualtats en l'accés i permanència en el sistema educatiu derivades de situacions personals, socials, econòmiques, culturals, geogràfiques, ètniques o d'una altra índole.

6.2.1.1.- Les Adaptacions d'Accés

Les adaptacions d'accés tenen com a objectiu que l'alumnat que presenta necessitats específiques de suport educatiu pugui accedir a les experiències educatives comunes en entorns normalitzats i desenvolupar el currículum ordinari o, si escau, el currículum adaptat.

Aquestes adaptacions poden aplicar-se en totes les etapes educatives i en qualsevol dels nivells de resposta, i impliquen la modificació o la provisió de suports materials, espacials, personals, de comunicació, metodològics o organitzatius.

Les adaptacions d'accés les planifica, desenvolupa i avalua l'equip educatiu, coordinat per la tutora o tutor, amb l'assessorament, si escau, del servei especialitzat d'orientació, sense perjudici de les competències atribuïdes a l'administració educativa, als ajuntaments i a la direcció o la titularitat del

centre docent quant a l'adequació, gestió i supervisió de les condicions d'accessibilitat en els centres docents.

a.1.1.- Accessibilitat personalitzada amb mitjans comuns

Els centres docents, en l'àmbit de les seues respectives competències, han de disposar les mesures en els nivells de resposta I, II i III que possibiliten l'accessibilitat física, sensorial, comunicativa i cognitiva dels espais, serveis, processos educatius i de gestió perquè puguin ser entesos i utilitzats per tot l'alumnat i la comunitat educativa sense cap mena de discriminació.

L'accessibilitat personalitzada amb mitjans comuns inclou l'eliminació dels obstacles que dificulten el desplaçament o l'accés físic, la disposició de les condicions d'il·luminació i sonoritat, la senyalització i l'organització dels espais perquè puguin ser comprensibles i assegurances, la selecció i l'adaptació dels materials curriculars d'ús comú en format accessible, i totes aquelles actuacions que no impliquen sistemes de comunicació alternatius o augmentatius, materials singulars, personal especialitzat o mesures organitzatives de caràcter extraordinari.

a.1.2.- Accessibilitat personalitzada amb mitjans específics o singulars

Quan l'alumnat presenta necessitats específiques de suport educatiu i no són suficients les mesures d'accessibilitat amb mitjans comuns i generalitzats, els centres docents, dins de l'àmbit de les seues competències, han de facilitar les mesures d'accessibilitat de nivell IV amb mitjans específics o singulars, que consisteixen en la provisió de sistemes augmentatius o alternatius de comunicació, materials singulars, productes de suport, la intervenció d'algun professional especialitzat o l'establiment de mesures organitzatives diferenciades que afecten els espais i el temps.

6.2.1.2.- Activitats complementàries i extraescolars

En la planificació i el desenvolupament de les activitats complementàries i extraescolars, el centre ha de tindre en compte que cap alumna i alumne quede exclòs o discriminat per motius econòmics, per raó de discapacitat, limitacions funcionals o per qualsevol altra circumstància.

6.2.1.3.- Ajudes i beques a l'estudi

L'equip directiu ha de dur a terme les actuacions necessàries, en l'àmbit de les seues competències, perquè l'alumnat amb condicions econòmiques desfavorides i altres situacions de desavantatge puga accedir en igualtat d'oportunitats a tots els serveis i activitats oferits pel centre.

6.2.2. MESURES INDIVIDUALITZADES PER A L'APRENTATGE

Fan referència a l'organització de les mesures curriculars.

6.2.2.1.- Adequació personalitzada de les programacions d'aula

Amb la finalitat que tot l'alumnat pugui participar en les activitats del seu grup-classe i aconseguir els objectius i les competències clau de l'etapa, el professorat ha d'adequar les programacions didàctiques als diferents ritmes, estils i capacitats d'aprenentatge.

És una mesura curricular ordinària de nivell II, en tant que té en compte a la totalitat de l'alumnat del grup-classe, i de nivell III, en tant que té en compte a l'alumnat del grup que requereix una resposta diferenciada.

Així mateix, també ha de considerar les adequacions necessàries que donen resposta a l'alumnat que requereix mesures curriculars extraordinàries, com les adaptacions curriculars individuals significatives (ACIS) i les adequacions curriculars d'ampliació o enriquiment.

Aquestes adequacions s'han de fer en totes les etapes educatives i comporten la planificació de les unitats didàctiques i les activitats curriculars en diferents nivells d'amplitud.

Els equips docents, coordinats per la tutora o el tutor del grup, amb la col·laboració del personal especialitzat de suport i l'assessorament, si escau, del servei especialitzat d'orientació, han de realitzar aquestes adequacions, prenent com a referència les unitats didàctiques i les activitats programades per a tot el grup-classe.

6.2.2.2.- El reforç pedagògic

És una mesura de resposta de nivell III que pot aplicar-se en qualsevol etapa educativa i suposa l'adequació de la metodologia i de les estratègies organitzatives que els centres determinen, dutes a terme amb suports ordinaris.

La mesura de reforç pedagògic va dirigida a l'alumnat següent:

- a) Alumnat que té dificultats d'aprenentatge en determinades àrees o matèries.
- b) Alumnat que ha promocionat amb àrees o matèries no superades del curs anterior.
- c) Alumnat que roman un any més en el mateix curs.
- d) Alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu valencià que s'incorpora de manera transitòria a un curs inferior al que li correspon per edat.

El reforç pedagògic el planifica i l'aplica el professorat de les àrees o matèries implicades, coordinat per la tutora o el tutor, mentre que la direcció d'estudis organitza al professorat que participa.

El reforç pedagògic s'ha de realitzar preferentment dins de l'aula ordinària utilitzant estratègies organitzatives (desdoblaments en grups heterogenis, docència compartida...) que beneficien a tot l'alumnat del grup-classe i possibiliten que l'alumnat que el rep participe en les activitats de les unitats didàctiques programades en el seu grup de referència.

6.2.2.3.- L'enriquiment curricular

És una mesura curricular extraordinària de nivell III dirigida a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals, degudament identificat pels serveis especialitzats d'orientació.

Consisteix en l'ampliació dels objectius i els continguts de les diferents àrees i matèries, la flexibilitat dels instruments i els criteris d'avaluació i l'ús d'una metodologia específica, tenint en compte les capacitats, els interessos, l'estil d'aprenentatge de l'alumnat i les característiques i oportunitats del context familiar i sociocomunitari.

6.2.2.4.- Actuacions i programes d'ensenyament intensiu de les llengües oficials de la Comunitat Valenciana per a l'alumnat nouvingut

Aquestes actuacions i programes tenen la consideració de mesures de nivell III i han de complir els requisits següents:

- a) S'han de planificar sobre la base de metodologies actives, que prioritzen el paper de l'alumnat i potencien l'ús de la llengua: tractament integrat de llengües, tractament integrat de llengües i contingut, aprenentatge basat en projectes, treball per tasques, aprenentatge cooperatiu, etc.
- b) Han de servir de motivació i estímul per a l'actualització metodològica i la formació del professorat.
- c) Han de quedar reflectides en els documents de gestió del centre: Projecte lingüístic de centre, incloent el Pla de normalització lingüística, Pla d'actuació per a la millora, programacions didàctiques i Pla anual de formació.

6.2.2.5.- Adaptació Curricular Individual Significativa (ACIS)

És una mesura curricular extraordinària de nivell IV dirigida a l'alumnat amb necessitats educatives especials que cursa l'ensenyament obligatori i presenta un desenvolupament competencial, degudament valorat amb els instruments adequats, inferior a dos o més cursos, prenent com a referència les competències establides en el currículum ordinari oficial corresponent al nivell en què es troba escolaritzat.

Les ACIS poden realitzar-se d'una o diverses àrees o matèries o del conjunt d'aquestes. Les planifica, desenvolupa i avalua el professorat responsable de l'assignatura a partir de les unitats didàctiques del grup de referència, en el marc de les adequacions personalitzades de les programacions didàctiques, coordinat per la tutora o el tutor, amb la col·laboració del personal especialitzat de suport i l'assessorament del servei especialitzat d'orientació.

Les ACIS s'han d'actualitzar a l'inici de cada curs escolar i estan sotmeses a un procés de seguiment continuat, d'acord amb el calendari d'avaluació establert en el centre, a fi d'introduir les modificacions que es consideren oportunes en funció del progrés de l'alumnat.

L'avaluació i la promoció han de prendre com a referent els criteris d'avaluació fixats en aquestes adaptacions.

6.2.2.6.- Programes personalitzats per a l'adquisició i l'ús funcional de la comunicació, el llenguatge i la parla

Són mesures de nivell IV dirigides a l'alumnat escolaritzat en l'etapa d'Educació Infantil i en les etapes obligatòries que presenta necessitats específiques de suport educatiu que requereix una atenció educativa intensiva i especialitzada en aquest àmbit, amb l'objectiu que desenvolupe, aconseguisca i generalitze les competències comunicatives i lingüístiques funcionals en els contextos d'interacció i aprenentatge en els quals participa.

Aquests programes els desenvolupa el personal docent especialitzat d'Audició i Llenguatge, amb la col·laboració de l'equip educatiu i la participació de tots els agents amb els qui l'alumnat es comunica de manera habitual, dins i fora del centre.

6.2.3.- MESURES DE FLEXIBILITZACIÓ DE L'ESCOLARITZACIÓ

6.2.3.1.- Permanència d'un any més en el mateix curs

Aquesta mesura de resposta de nivell III, de caràcter excepcional, pot aplicar-se en qualsevol curs de l'ensenyament primari, una única vegada, amb l'objectiu que l'alumnat pugui aconseguir les competències que faciliten el seu progrés acadèmic.

Les decisions sobre la permanència de l'alumnat s'han d'adoptar de manera col·legiada pels equips docents que han d'elaborar un Pla específic de reforç que facilite la inclusió socioeducativa, la superació de les barreres i la continuació amb aprofitament els seus estudis.

6.2.3.2.- Flexibilització en l'escolarització en l'ensenyament obligatori per a l'alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu valencià

Si presenta un desenvolupament competencial inferior a dos o més cursos, prenent com a referència el currículum ordinari oficial corresponent a la seua edat, pot escolaritzar-se de manera transitòria en un curs inferior al que li correspondria.

Aquesta mesura de resposta té la consideració de nivell III.

La decisió d'incorporació a un nivell inferior al que li correspon per edat l'adopta l'equip docent, amb l'assessorament del servei especialitzat d'orientació, prenent en consideració l'opinió de la família o representants legals en el preceptiu tràmit d'audiència.

L'equip docent, coordinat per la tutora o el tutor, ha d'elaborar un Pla específic de reforç.

Una vegada superades les barreres que han motivat l'adopció de la mesura, l'alumnat s'ha d'incorporar al curs que li correspon per edat. La decisió d'incorporació de manera permanent a un grup d'edat inferior comporta l'aplicació de la mesura excepcional de permanència d'un any més en el mateix curs.

6.2.3.3.- Flexibilització en l'inici de l'escolarització en el segon cicle d'Educació Infantil per a l'alumnat amb necessitats educatives especials o retard maduratiu

Aquesta mesura de resposta de nivell IV, de caràcter extraordinari, està dirigida les famílies o representants legals que sol·liciten l'escolarització per primera vegada en el segon cicle d'Educació Infantil, quan l'informe sociopsicopedagògic justifica que d'aquesta manera es contribueix a optimitzar la maduració i les competències necessàries per a cursar amb millor garantia d'èxit aquest cicle.

6.2.3.4.- Pròrroga de permanència d'un any més en el segon cicle d'Educació Infantil per a l'alumnat amb necessitats educatives especials

Aquesta mesura de resposta de nivell IV, de caràcter extraordinari, es pot aplicar quan l'informe sociopsicopedagògic justifica que d'aquesta manera es contribueix a optimitzar la maduració i l'adquisició de les competències necessàries per a continuar la seua escolarització amb millors garanties d'èxit. Pot aplicar-se una única vegada en el cicle, en qualsevol dels nivells.

6.2.3.5.- Pròrroga de l'escolarització en l'ensenyament obligatori per a l'alumnat amb necessitats educatives especials.

És una mesura de resposta extraordinària de nivell IV destinada a l'alumnat amb necessitats educatives especials que ha esgotat la mesura de permanència d'un any més en el mateix curs quan l'informe sociopsicopedagògic justifica que pot afavorir la integració socioeducativa i l'accés posterior a itineraris acadèmics.

Pot aplicar-se en qualsevol curs de l'ensenyament primari una única vegada.

6.2.4. MESURES PER A LA PARTICIPACIÓ

Tenen com a objecte implementar la cultura i els valors de l'educació inclusiva en les pràctiques educatives, cosa que implica el desenvolupament de mesures que promouen la igualtat i la convivència, la prevenció i detecció de les situacions d'assetjament escolar i la consegüent intervenció, la valoració de la diversitat cultural i ètnica, l'acolliment i el sentit de pertinença de l'alumnat a la comunitat global i local, en el centre i al seu grup classe.

La finalitat és aconseguir que l'escola siga un entorn lliure, segur, sostenible, saludable i democràtic, on tothom se senta acollit, reconegut, valorat i respectat.

Les mesures personalitzades per a la participació estan dirigides a l'alumnat que requereix una resposta sistemàtica, personalitzada i singular en l'àmbit del desenvolupament emocional, interpersonal, social, conductual i de la salut.

6.2.4.1.- Mesures personalitzades per a la participació de nivell I i/o II

A més de les mesures generals de nivell I i II dirigides a l'alumnat del centre i d'un grup-classe, s'han de desenvolupar les actuacions d'acompanyament i suport personalitzat per a l'alumnat que en un

moment determinat les pugna necessitar, per estar vivint, entre altres, situacions d'inestabilitat emocional, de malaltia, d'exclusió, discriminació, violència, assetjament o desprotecció.

6.2.4.2.- Mesures personalitzades per a la participació de nivell III

- a) Accions dirigides a una alumna, un alumne o a un grup diferenciat d'alumnat d'un grup-classe per al desenvolupament d'actituds de respecte i tolerància, habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diferents contextos.
- b) Accions davant supòsits de violència, assetjament i desprotecció dirigides a un grup diferenciat d'alumnat amb acompanyament de l'alumnat implicat i les famílies.
- c) Programes específics d'acompanyament personalitzat a l'alumnat i a la seua família per a l'aprenentatge d'habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions, de l'autoestima i la confiança en les possibilitats i fortaleses personals, d'aprenentatge d'habilitats de comunicació interpersonal i relació social en diferents contextos.

6.2.4.3.- Mesures personalitzades per a la participació de nivell IV

- a) Programes específics amb suports especialitzats dirigits a l'alumnat que presenta alteracions greus de conducta, com a part del protocol d'actuació en supòsits de conductes i comportaments que alteren la convivència de manera greu i recurrent en el centre i l'aula.
- b) Accions i programes amb suports especialitzats dirigits a una alumna, un alumne o un grup diferenciat d'alumnat, davant supòsits de violència i desprotecció, amb acompanyament de l'alumnat implicat i de les famílies.
- c) Pla terapèutic per a l'alumnat amb problemes greus de salut mental.

6.2.5. INTENSITAT DE LES MESURES PERSONALITZADES

A efectes indicatius, es considera que una sessió pot tindre una duració compresa entre un mínim de 30, 45 i un màxim de 60 minuts.

Respecte a la intensitat (referida al temps d'atenció setmanal que pot ser modificat segons la seua evolució o qualsevol altra circumstància sobrevinguda) pot classificar-se en:

- Intensitat Baixa: fins a un màxim de 2 sessions/setmana (1 o 2 sessions).
- Intensitat Mitjana: fins a un màxim de 4 sessions/setmana (3 o 4 sessions).
- Intensitat Alta: Intensitat alta: fins a un màxim 6 sessions/setmana (5 o 6 sessions).

6.3.- FUNCIONS I RESPONSABILITATS

6.3.1.- Recursos humans ordinaris

- Tutor/a:

- Guiarà el procés quan es referisca a aspectes curriculars, podent l'especialista abordar altres aspectes referits a desenvolupament de capacitats o habilitats concretes.
- Sempre, la responsabilitat de la graduació d'objectius, seqüenciació de continguts i organització d'activitats, així com dels criteris d'avaluació serà del tutor/a.
- En cas que l'alumne/a estiga nouvingut al centre, es mantindrà una adequada atenció a la seua adaptació en temps i espais.
- Comunicarà a la família qualsevol mesura que es propose. La família donarà el seu consentiment per a realitzar el reforç i/o suport educatiu, dins o fora de l'aula.
- Ha d'haver-hi coordinació estreta entre el tutor/a i el professor/a de suport per a repartir responsabilitats i àmbits d'actuació, incidir en determinats aspectes...
- L'horari de suports serà variable al llarg del curs tenint en compte l'evolució de les necessitats i la detecció o incorporació de nous alumnes/as amb necessitats educatives específiques.
- En les sessions d'avaluació es realitzarà un seguiment i valoració dels suports segons criteris d'efectivitat i rendiment.

- Professorat:

Tot el professorat de E. Primària, sempre que el marc normatiu i l'horari ho permeta, té assignades unes hores de reforç/recursos, a més de les quals es contempen integrades en la programació de mesures d'atenció a la diversitat en el desenvolupament ordinari del procés ensenyament aprenentatge.

Treballen de manera més individualitzada i específica amb una sèrie de xiquets/as que es determina que requereixen reforç. Hi ha suports individuals i en xicotets grups de dos o tres i en gran grup, fins a deu o dotze.

- Equip Directiu:

- Recollir i canalitzar les propostes dels tutors/as sobre la detecció d'alumnat amb dificultats d'aprenentatge.
- Coordinar les àrees d'intervenció i els professors/as implicats.
- Habilitar els recursos disponibles per a l'atenció individualitzada de l'alumnat amb necessitats educatives.

- Organitzar els temps que el centre pugui aportar per a l'aplicació del pla.
- Coordinar amb tots els professors/as que participen en l'aplicació del pla.

6.3.2.- Recursos humans especialitzats

Les funcions del personal docent de suport de les especialitats de pedagogia terapèutica i d'audició i llenguatge són les següents:

- a) Assessorar i col·laborar amb els equips docents i els serveis especialitzats d'orientació en la identificació de les barreres a la inclusió en el context escolar, familiar i social i en la detecció precoç de les dificultats específiques d'aprenentatge i, si escau, de les situacions de desigualtat i desavantatge.
- b) Assessorar i col·laborar amb els equips docents en la planificació i implementació d'actuacions i programes preventius per al desenvolupament de les competències claus.
- c) Assessorar i col·laborar amb la direcció del centre i les persones coordinadores de formació, igualtat i convivència en la planificació i desenvolupament d'accions formatives i de sensibilització dirigides al claustre, al personal del centre, l'alumnat, les famílies i l'entorn soci-comunitari.
- d) Formar part dels equips de transició i participar en la planificació, desenvolupament i avaluació dels processos de transició entre etapes i modalitats d'escolarització.
- e) Col·laborar amb els equips docents en la personalització de les programacions didàctiques i en l'accessibilitat dels entorns, materials didàctics i curriculars per a facilitar l'accés, la participació i l'aprenentatge de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu.
- f) Col·laborar amb els equips docents en la planificació, desenvolupament i avaluació de les adaptacions curriculars individuals significatives i els plans d'actuació personalitzats de l'alumnat amb el qual intervenen.
- g) Col·laborar amb l'especialista d'Orientació Educativa en el procediment d'avaluació sociopsicopedagògica, aportant la informació i coneixements relatius al seu àmbit de competències.
- h) Donar suport personalitzat i individualitzat a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu, d'acord amb els criteris establits en el PAP.
- i) Elaborar informes de valoració i seguiment de l'alumnat al qual donen suport.
- j) Col·laborar amb les tutores i els tutors en les reunions amb les famílies o representants legals, per a informar sobre els objectius de la intervenció, les mesures dutes a terme i el progrés de l'alumnat i orientar, si escau, sobre els aspectes a treballar des de l'àmbit familiar, recaptant la seua opinió i fomentant la participació.
- k) Participar en els processos de coordinació i intercanvi d'informació amb els agents, institucions i entitats soci-educatives i sanitàries implicats en la resposta educativa de l'alumnat al qual secunden
- l) Altres funcions que reglamentàriament se'ls assignen.

El personal docent especialitzat de suport de Pedagogia Terapèutica, a més de les funcions establides a banda, té la funció de col·laborar amb els equips educatius i els serveis especialitzats d'orientació en el disseny i implementació de programes de desenvolupament competencial i actuacions preventives de les dificultats d'aprenentatge.

D'altra banda, el personal docent especialitzat de suport d'Audició i Llenguatge se centra prioritàriament en l'àmbit de la comunicació, el llenguatge i la parla des d'una perspectiva educativa vinculada al currículum. A més de les funcions generals establides anteriorment, té les funcions d'assessorar el personal docent d'Educació Infantil en el disseny, implementació i seguiment dels programes d'estimulació del llenguatge oral (PELO) dirigits a tot l'alumnat, així com en les mesures d'aprenentatge intensiu i millora de la competència lingüística dirigides a l'alumnat que requereix una resposta personalitzada amb suports no especialitzats.

Amb caràcter general, quan les dificultats de l'alumnat no estiguen associades a discapacitat o a problemes greus en la comunicació, l'atenció directa del personal especialitzat d'Audició i Llenguatge no s'ha de prolongar més de tres cursos, però es pot substituir per l'atenció indirecta o el suport puntual. En qualsevol cas, ha d'haver-hi un seguiment continuat del progrés, en el marc de l'avaluació dels plans d'actuació personalitzats.

Finalment assenyalar, que quan el personal de Pedagogia Terapèutica i d'Audició i Llenguatge donen suport simultani a una mateixa alumna o un mateix alumne, s'han de distribuir els objectius i les tasques que es duran a terme, amb la finalitat d'evitar duplicitats i millorar l'eficàcia de la resposta.

- Professorat de Pedagogia Terapèutica:

En cap cas es destinarà aquests suports especialitzats per a atendre alumnes/as amb desfasament curricular sense haver determinat les NEE que ho justifiquen.

Sempre tindran la seua corresponent derivació, exploració i informe psicopedagògic. Les seues funcions són:

- Realitzarà intervencions directes de suport educatiu a alumnes/as amb necessitats específiques de suport educatiu derivades de necessitats educatives especials i intervencions globals en grups concrets.
- Proposar i dur a terme intervencions globals com poden ser: programa destinats als diferents grups de cada etapa i nivell.
- Col·laborar amb el professor/a-tutor/a i Equip d'Orientació en la detecció d'alumnes/as amb necessitats específiques de suport educatiu.
- Col·laborar en l'elaboració de les ACIS.
- Difondre i/o elaborar materials didàctics específics i recursos per al procés d'ensenyament-aprenentatge d'aquests alumnes/as.
- Col·laborar en l'avaluació i seguiment d'aquests alumnes/as i en la previsió d'ajustos recursos necessaris.
- Assessorar el professorat i famílies en la programació d'activitats per a la prevenció i tractament de dificultats d'aprenentatge.

- Proposar mesures que afecten la metodologia i organització del centre, que afavorisquen una millor qualitat de l'ensenyament.

- Professorat d'Audició i Llenguatge

- Valorar les NEE dels alumnes/as, relacionades amb la comunicació i el llenguatge i elaborar i desenvolupar programes relacionats amb problemes de comunicació.
- Realitzar intervencions directes de suport logopèdic a alumnat amb especials dificultats.
- Assessorar el professorat/famílies en la programació d'activitats per a la prevenció i tractament de dificultats en l'àrea de llenguatge
- Col·laborar en l'elaboració de les AC.
- Dissenyar i planificar els programes i accions dirigides als alumnes/as que posseïsquen una llengua materna diferent a les oficials, per a l'aprenentatge de la llengua d'acolliment.
- Proposar i dur a terme intervencions globals com a Programa d'estimulació del llenguatge en educació infantil.

- Educador/a d'Educació Especial

- Col·laborar en l'aplicació de programes per a l'autonomia personal i social, realitzant els seguiments oportuns.
- Col·laborar en programes educatius del Centre i en activitats extraescolars.
- Realitzar activitats de joc i temps lliure per al desenvolupament dels alumnes/as.
- Realitzar la memòria d'activitats.
- Redactar parts d'incidència i informes sobre les activitats realitzades amb els alumnes i alumnes.
- Cuidar als alumnes/as durant l'esbarjo, menjador, trasllats, així com en la higiene personal.

6.3.3.- Recursos externs

S'establirà el contacte oportú i necessari amb aquells especialistes que, fora de l'àmbit acadèmic, intervenen amb alumnes/as per a superar diferents alteracions o situacions problemàtiques, tal és el cas dels tractaments de Psicoteràpia, Logopèdia o altres actuacions puntuals.

Aquesta coordinació es realitzarà bé a través de l'Equip d'Orientació o bé directament amb aquests especialistes, amb la intenció d'unificar criteris d'actuació i treballar en la mateixa línia per a afavorir la consecució dels objectius que s'establisquen, tractant de no duplicar l'atenció d'una mateixa patologia per dos especialistes.

- Orientador/a SPE

Es poden concretar les actuacions en el desenvolupament de les següents funcions:

- a) Coordinar la planificació i el desenvolupament de les activitats d'orientació en els centres del sector que tinga atribuïts, així com en la transició entre etapes, especialment entre l'Educació Primària i l'Educació Secundària Obligatoria.
- b) Col·laborar amb els tutors/as en l'elaboració i implementació dels plans d'acció tutorial.
- c) Assessorar i col·laborar en l'optimització dels processos d'ensenyament i aprenentatge, des d'una perspectiva inclusiva, en l'elaboració, avaluació i revisió psicopedagògica dels projectes educatius dels centres i dels corresponents plans d'atenció a la diversitat i inclusió educativa, a través de la participació en la comissió de coordinació pedagògica d'aquests.
- d) Realitzar un informe previ a l'escolarització, per a la determinació de les necessitats de compensació i de les necessitats educatives especials de l'alumnat.
- e) Col·laborar amb les tutores, tutors, mestres i mestres de Pedagogia Terapèutica en la prevenció i detecció precoç de necessitats específiques de suport educatiu, en la intervenció sobre aquestes, així com en el seguiment de la seua evolució.
- f) Coordinar l'avaluació psicopedagògica de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu per a identificar les seues necessitats d'accés, participació, aprenentatge i realitzar l'informe psicopedagògic preceptiu amb una proposta per al pla d'actuació que incloga l'adopció de mesures educatives ordinàries i extraordinàries, que permeten donar resposta a aquestes necessitats de manera coordinada i sistemàtica.
- g) Actualització i manteniment en Ítaca de les dades corresponents a l'alumnat amb necessitats específiques de suport, en col·laboració amb els equips directius dels centres que atenga.
- h) Coordinar l'elaboració col·legiada de l'informe tècnic per al d'escolarització
- i) Proposar els criteris i els procediments previstos per a realitzar les adaptacions curriculars individuals significatives per a l'alumnat amb necessitats educatives especials que puga necessitar-les, col·laborar en la seua elaboració, així com, en el seu cas, proposar altres mesures educatives i col·laborar en la seua planificació i implementació, en el marc de la proposta del pla d'actuació.
- j) Assessorar les famílies i participar, en l'àmbit de les seues competències, en el desenvolupament de programes formatius de famílies de l'alumnat.
- k) Assessorar els equips docents i equips directius en els aspectes que siguen requerits en l'àmbit de les seues competències.
- l) Formar part de l'equip de transició dels centres docents atesos, de conformitat amb l'article 6.d de l'Ordre 46/2011, de 8 de juny, de la Conselleria d'Educació, per la qual es regula la transició des de l'etapa d'Educació Primària a l'Educació Secundària Obligatoria en la Comunitat Valenciana.

6.3.4.- Coordinació

Per a abordar, posar en comú aquestes qüestions i realitzar el seguiment, s'utilitzaran com a moments fonamentals:

- Les reunions periòdiques que mantindrà la COCOPE per a elaborar directrius i coordinar les activitats a proposar a Tutors/es i Equips Educatius.
- Les reunions periòdiques de l'Equip d'Orientació (SPE) amb els Tutors/es de cadascun dels nivells i/o amb els equips de Cicle en Infantil i Primària. A aquestes reunions assistirà la Cap d'estudis.
- Les reunions dels Equips Educatius amb el SPE i Equip Directiu i que almenys seran cinc Sessions d'Avaluació (Avaluació Inicial, Primera, Segona, Tercera i Final).
- Els Equips, a més, es reuniran, normalment a instàncies del Coordinador/a o Tutor/Tutora i quan les circumstàncies el facen necessari, per a tractar problemes específics dels diferents grups.
- Les reunions quinzenals de l'Equip de Suport a la Inclusió en les quals s'abordarà l'estudi de cadascun dels alumnes que precisen de mesures de nivell IV.
- Amb periodicitat trimestral es realitzarà una reunió per al seguiment dels Indicadors de Risc en la qual participa tot el personal del centre.

Aquest document queda actualitzat amb data 15 de novembre de 2024